

ทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อปัญหาการนำบุคคลภายนอกมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

การปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย การดำเนินการทางการเมืองของประชาชนเป็นไปในระบบตัวแทน โดยที่พรรคการเมืองจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสรรหาบุคคลเพื่อให้ประชาชนเลือกสรรเพื่อทำหน้าที่ทางการเมืองแทนประชาชน ส่วนประชาชนก็ยังคงมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะต่าง ๆ เช่นการแสดงทัศนะ วิพากษ์วิจารณ์ในทางการเมือง เมื่อระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภามีหลักการว่า ฝ่ายบริหารจะต้องมาจากฝ่ายนิติบัญญัติ และจากการที่รัฐธรรมนูญในปัจจุบันได้มีการบัญญัติให้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องสังกัดพรรคการเมือง ดังนั้น พรรคการเมืองจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญซึ่งมีบทบาทในการเลือกสรรคณะรัฐมนตรีผู้ที่จะมาบริหารราชการแผ่นดิน

เป้าหมายสำคัญของพรรคการเมืองก็คือการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองที่จะบริหารประเทศ หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การที่พรรคการเมืองสามารถเป็นพรรครัฐบาลได้ย่อมถือว่าการบรรลุเป้าหมายทางการเมืองที่สำคัญของพรรค¹ เมื่อพรรคการเมืองใดได้เป็นพรรคการเมืองร่วมรัฐบาล พรรคการเมืองนั้นก็จะดำเนินการสรรหากำหนดตัวผู้ที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีของพรรค ปัญหาหนึ่งซึ่งดูเหมือนว่าจะเกิดอยู่เป็นประจำเมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาลก็คือ การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองร่วมรัฐบาล จะต้องมีการเรียกร้องให้การสรรหาบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้น จะต้องพิจารณาจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสมัยนั้นก่อนเสมอ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น เป็นตัวแทนที่ผ่านการเลือกตั้งมาจากประชาชน ดังนั้นประเด็นปัญหาเรื่องการนำบุคคลภายนอกเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจึงเป็นวัตถุประสงค์หลักสำคัญในการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาและแยกแยะเหตุผลความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อประเด็นการนำบุคคลภายนอกเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

---

¹ กนก วงษ์ตระหง่าน, พรรคการเมืองไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 243.

การศึกษาวิเคราะห์ในบทนี้จะเป็นการเสนอภาพความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อประเด็นปัญหาการนำบุคคลภายนอกเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี โดยการนำเสนอจะจำแนกตามสมมุติฐานสำคัญ ๆ ดังนี้คือ

1. ความคิดเห็นในประเด็นความพร้อมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อการเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี
2. ความคิดเห็นในประเด็นของความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนหรือผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี
3. ความคิดเห็นในประเด็นของการเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรี

ในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ได้ทำการรวบรวมความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน พุทธศักราช 2535 หรือการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างครั้งถัด ๆ มา (วันที่ 11 กรกฎาคม พุทธศักราช 2536, วันที่ 22 สิงหาคม พุทธศักราช 2536 และวันที่ 7 สิงหาคม พุทธศักราช 2537) จากการใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็น ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาได้ทั้งสิ้น 140 ฉบับ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ มีสถานภาพทางสังคม และการเมืองแตกต่างกันในประเด็นสำคัญที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงสถานภาพของประชาชนที่ใช้ในการวิจัย

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	131	93.6
หญิง	9	6.4
อายุ		
น้อยกว่า 40 ปี	21	15
40-49 ปี	30	21.4
50-59 ปี	50	35.7
60 ปีขึ้นไป	19	13.6

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ต่อ)		
ไม่ได้ระบุ	20	14.3
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	23.6
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	62	44.3
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	11	22.9
ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า	11	7.9
ไม่ได้ระบุ	2	1.4
อาชีพเดิมก่อนที่จะมาดำรง ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร		
รับราชการ	30	21.4
ลูกจ้างเอกชน	13	9.3
เจ้าของธุรกิจ	68	48.6
นักการเมือง	11	7.9
ไม่ได้ระบุ	18	12.9
พรรคการเมืองที่สังกัดในการ เลือกตั้ง (2535/2)		
ประชากรไทย	-	-
ราษฎร	-	-
ประชาธิปัตย์	33	23
ชาติไทย	25	17.9
ชาติพัฒนา	22	15.7
ความหวังใหม่	20	14.3
เอกภาพ	6	4.3
พลังธรรม	17	12.1
เสรีธรรม	5	3.6

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
พรรคการเมืองที่สังกัดในการเลือกตั้ง(2535/2)(ต่อ)		
กิจสังคม	12	8.6
จังหวัดที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในภาค		
กทม.	12	8.6
กลาง	18	12.9
ตะวันออกเฉียงเหนือ	35	25
เหนือ	27	19.3
ใต้	19	13.6
ไม่ได้ระบุ	29	20.7
ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี		
เคย	35	25
ไม่เคย	99	70.7
ไม่ได้ระบุ	6	4.3
รวม	140	100

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทนำว่าการวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดของการวิจัยคือ การประกาศยุบสภาและให้มีการเลือกตั้งทั่วไปทั้งประเทศในวันที่ 2 กรกฎาคม พุทธศักราช 2538 ซึ่งการประกาศยุบสภาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาขณะที่ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามไปยังประชากรกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งในวันที่ 13 กันยายน พุทธศักราช 2535 หรือผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งในการเลือกตั้งซ่อมในตำแหน่งที่ว่างในครั้งถัดมาได้แก่ การเลือกตั้งซ่อมในวันที่ 11 กรกฎาคม พุทธศักราช 2536, วันที่ 22 สิงหาคม พุทธศักราช 2536 และวันที่ 7 สิงหาคม พุทธศักราช 2537) เมื่อมีการประกาศยุบสภาทำให้เป็นการยากลำบากสำหรับผู้วิจัยในการส่งแบบสอบถาม อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายใน 2 วิธีคือ

1. ผู้ที่ยังคงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ภายหลังการเลือกตั้ง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ทางสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองต้นสังกัดแจกให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นเป้าหมายในการวิจัย

2. ผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายหลังการเลือกตั้งวันที่ 2 กรกฎาคม พุทธศักราช 2538 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังที่อยู่ของผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายหลังการเลือกตั้งวันที่ 2 กรกฎาคม พุทธศักราช 2538 เท่าที่ผู้วิจัยจะหาที่อยู่ได้

ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากประชากรกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยทั้งสองกลุ่มโดยการส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์เป็นจำนวน 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 38.89 จากประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 360 คน

โดยจากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 140 ชุด สามารถแบ่งออกตามสถานภาพทางสังคมและทางการเมืองได้ดังนี้

สถานภาพทางด้าน เพศ ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยที่ส่งแบบสอบถามกลับมาโดยส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีจำนวนร้อยละ 93.6 ส่วนเพศหญิงมีจำนวนร้อยละ 6.4

สถานภาพทางด้านอายุส่วนใหญ่จะอยู่ในระหว่าง 50-59 ปี มีจำนวนร้อยละ 35.7 ส่วนกลุ่มอายุน้อยที่สุดคือ 60 ปีขึ้นไปมีจำนวนร้อยละ 13.6

ระดับการศึกษา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายโดยส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี หรือเทียบเท่ามากที่สุดคือ จำนวนร้อยละ 44.3 ส่วนระดับที่น้อยที่สุดคือการศึกษาชั้นปริญญาเอก หรือเทียบเท่า มีจำนวนเพียงร้อยละ 7.9

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่จะมีอาชีพก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นเจ้าของธุรกิจมากที่สุดคือ ร้อยละ 48.6 ส่วนผู้ที่ป็นนักการเมืองอาชีพมีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 7.9

สำหรับพรรคการเมืองที่สังกัดจากประชากรกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคประชาธิปัตย์มากที่สุดคือ ร้อยละ 23.6 ส่วนเป็นสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรสังกัดพรรคเสรีธรรมน้อยที่สุด ร้อยละ 3.6 อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบจากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด 36. คน ซึ่งจำแนกตามพรรคการเมืองที่สังกัดได้ดังนี้ คือชาติพัฒนา 60 คน ประชาธิปัตย์ 79 คน ราษฎร 1 คน ชาติไทย 76 คน ประชากรไทย 4 คน กิจสังคม 25 คน เอกภาพ 8 คน พลังธรรม 46 คน ความหวังใหม่ 53 คน เสรีธรรม 7 คน หากคิดจากจำนวนเต็มข้างต้นดังกล่าวจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคเอกภาพมากที่สุด ร้อยละ 75 ส่วนน้อยที่สุดคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคประชากรไทยและราษฎร ซึ่งมีได้ตอบแบบสอบถามกลับมาเลย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกลุ่มในการวิจัยโดยส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุดคือ ร้อยละ 25 ส่วนจากกรุงเทพมหานครน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 8.6

โดยส่วนใหญ่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ในครั้งนี้ จะเป็นผู้ที่ยังมิได้เคยดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี จำนวนร้อยละ 70.7 ส่วนผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีมีจำนวนร้อยละ 25.0 และอีกจำนวนร้อยละ 4.3 มิได้ระบุว่าเคยดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีหรือไม่ ในจำนวนผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้น จำนวนครั้งที่ดำรงตำแหน่งมากที่สุดคือ 1 สมัยมีจำนวนร้อยละ 36.4 ส่วนจำนวนครั้งที่ดำรงตำแหน่งน้อยที่สุดคือ 5 และ 7 สมัย มีจำนวนเท่ากันร้อยละ 3.03

จึงอาจกล่าวได้ว่าลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่จะมีระดับอายุที่ค่อนข้างสูงคือ 50-59 ปี โดยส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูง คือ การศึกษาในระดับปริญญาตรี และโดยทั่วไปมักจะมีอาชีพทางด้านธุรกิจก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในทางการเมือง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้แทนราษฎรที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ยังมิเคยมีประสบการณ์ในด้านการบริหารประเทศในตำแหน่งรัฐมนตรี

จากตารางที่ 4.1 เนื่องจากประชากรในการวิจัยในครั้งนี้มิได้ระบุในเรื่องสถานภาพของประชากรในการวิจัย ทั้ง 7 ประเด็นอย่างครบถ้วน ยกเว้นประเด็นเรื่องพรรคการเมือง ดังนั้นส่วนสุดท้ายของบทนี้ ในเรื่องการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรสถานภาพของประชากรในการวิจัยกับทัศนคติหรือความคิดเห็นต่อปัญหาการนำบุคคลภายนอกมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

จะศึกษาเฉพาะตัวแปรพรรคการเมืองที่สังกัดเท่านั้นว่ามีผลอย่างไรต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นนี้

ความคิดเห็นในประเด็นคุณสมบัติและความพร้อมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อการเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีโดยหลักการตามระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาที่มีพรรคการเมืองเป็นตัวกลางในการดำเนินการทางการเมืองแทนประชาชน คณะรัฐมนตรีจะต้องได้รับการเลือกสรรจากพรรคการเมืองที่จัดตั้งรัฐบาล โดยจะต้องสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติที่ได้รับแต่งตั้งอย่างเหมาะสมเพื่อที่จะร่วมกันในการบริหารบ้านเมืองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การบริหารราชการแผ่นดินอย่างมีประสิทธิภาพ

จากลักษณะของการเมืองไทย เมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคร่วมรัฐบาลมักจะออกมาวิพากษ์วิจารณ์ ไม่เห็นด้วยต่อการนำบุคคลภายนอก ซึ่งมีไม่ใช่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี โดยจะให้เหตุผลที่สำคัญคือ สมาชิกสภาผู้แทนมีคุณสมบัติ มีความพร้อมต่อการเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี

ดังนั้น ในประเด็นแรกนี้จะเป็นการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ นั้น ไม่เห็นด้วยต่อการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเพราะเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคมีคุณสมบัติ มีความพร้อมในการที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี นั้นจริงหรือไม่

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 แสดงความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นคุณสมบัติและความพร้อมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อการเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)					$\bar{X}$	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน %	ไม่เห็นด้วย จำนวน %	ไม่แน่ใจ จำนวน %	เห็นด้วย จำนวน %	เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน %		
8	พรรคการเมืองไทยมีกระบวนการเลือกสรรบุคคลที่ลงสมัครรับเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยอย่างมีประสิทธิภาพ	12 8.6	39 27.9	41 29.3	37 26.9	11 7.9	2.97	1.09
9	พรรคการเมืองจะพิจารณาบุคคลที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตใดจะคำนึงถึงฐานคะแนนเสียงเป็นสำคัญส่วนปัจจัยต่าง ๆ เช่น ระดับการศึกษาความสามารถ จะเป็นปัจจัยรอง	7 5.0	13 9.3	16 11.3	87 62.1	7 12.1	2.33	0.98
10	ส.ส.ส่วนใหญ่เป็นคนดี และมีจิตใจเพื่อส่วนรวมเป็นที่ไว้ใจได้	3 2.1	13 9.3	34 24.3	76 54.3	14 10	3.61	0.87
11	ส.ส.ที่ได้รับการเลือกตั้งขึ้นมาส่วนใหญ่เป็นพนักงานหนักและเสียสละเพื่อประเทศชาติอยู่เสมอ	1 0.7	16 11.4	53 37.9	59 42.1	11 7.9	3.45	0.83

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)										X	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
14	ส.ส.ในพรรคการเมืองหลายคนมีความสามารถเป็นรัฐมนตรี	-	-	2	1.4	9	6.4	108	77.1	21	15	4.06	0.52
15	ส.ส.ในพรรคมีคุณสมบัติและจิงมิควรให้ผู้มิได้เป็น ส.ส. เข้ามาเป็นรัฐมนตรี	3	2.1	54	38.6	20	14.3	46	32.9	17	12.1	3.14	1.13
26	ในบริบทการเมืองไทยสมควรให้ผู้ที่มีได้เป็น ส.ส. เข้ามาเป็นรัฐมนตรีได้เพียงกระทรวงกลาโหมและกระทรวงการคลังเท่านั้นเพราะมีความเป็นกลางดีกว่า	8	5.7	86	61.4	35	25	10	7.1	1	0.7	2.36	0.73

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4.2 นี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องความคิดเห็นทางด้านคุณสมบัติและความพร้อมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อการเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวความคิดเริ่มต้นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องการสรรหาบุคคลเข้ามาลงสมัครรับเลือกตั้งนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียงส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.2 (แยกเป็นเห็นด้วย ร้อยละ 62.1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 12.1) เห็นว่าพรรคการเมืองจะพิจารณาผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตใดจะคำนึงฐานคะแนนเสียงมากกว่าความสามารถและระดับการศึกษา อย่างไรก็ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนมากก็ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่ดี ไว้วางใจได้ ด้วยอัตราส่วนร้อยละ 64.3 (แยกเป็นเห็นด้วย ร้อยละ 54.3 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 10)

จากพื้นฐานความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้น ในประเด็นคุณสมบัติและความพร้อมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อการเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี จะเห็นได้ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 92 (แยกเป็นเห็นด้วย ร้อยละ 77.1 และเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 15) มีความเห็นพ้องกันว่ามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองหลายท่านมีความสามารถดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีได้ และจากข้อคำถามที่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีคุณสมบัติ มีความพร้อมในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจึงสมควรให้ผู้มีได้เป็น ส.ส. เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้น ประชากรในการวิจัยครั้งนี้โดยเสียงข้างมาก ร้อยละ 45 (แยกเป็นเห็นด้วย ร้อยละ 32.9 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 12.1) มีความเห็นด้วยในประเด็นนี้

จากประเด็นทั้งสองที่กล่าวมา มีข้อสังเกตที่ควรพิจารณาในเรื่องความแตกต่างของอัตราส่วนร้อยละของความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเป้าหมายในประเด็นเรื่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองหลายท่านมีความสามารถดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีได้ กับประเด็นคำถามที่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีคุณสมบัติ มีความพร้อมในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจึงสมควรให้ผู้ที่มีได้เป็น ส.ส. เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่ามีอัตราส่วนร้อยละที่ลดลง รวมถึงจำนวนผู้ที่ตอบไม่แน่ใจค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อพิจารณาข้อจำกัดของพรรคการเมืองไทยยังมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนหนึ่งที่เห็นความจำเป็นในเรื่องการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอยู่ ดังเช่นจากการสัมภาษณ์ ผู้ที่ถูกสัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่เห็นว่า การนำผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในบาง

ตำแหน่งยังมีความจำเป็นอยู่ หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองนั้น ที่ได้ร่วมจัดตั้งรัฐบาล ไม่มีคนที่เหมาะสม โดยเฉพาะในกระทรวงการคลัง และกระทรวงการต่างประเทศ²

นาย มาร์ต บุนนาค กล่าวถึง กรณีการมีบุคคลที่มีใช้ ส.ส. เข้ามาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไว้ว่า

...การคลังมันเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จะไปเที่ยวศึกษาเมื่อรับงานอย่างนั้นมันไม่ได้หรอก จะต้องมีความรู้อย่างน้อยในเรื่องเศรษฐศาสตร์พื้นฐาน ต้องติดตามภาวะเศรษฐกิจของบ้านเมือง...”³

นาย คณิน บุญสุวรรณ ได้กล่าวสนับสนุนในลักษณะที่สอดคล้องกับที่นาย มาร์ต บุนนาค กล่าวไว้โดยกล่าวว่า

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง) ต้องเป็นนักวิชาการ...ต้องเป็น เทคโนโลยี แครดพอสสมควร ต้องมีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะภาษา หลักวิชาทางด้านการเงินการคลัง...”⁴

อย่างไรก็ตาม นาย เอนก ทับสุวรรณ มีความเห็นว่า น่าจะนำผู้ที่มีเชี่ยวชาญทางด้านการคลังเข้ามาเป็นที่ปรึกษาที่น่าจะเป็นการเพียงพอ⁵

ส่วนในกรณีตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศนั้น นาย มาร์ต บุนนาค กล่าวว่า⁶

...กระทรวงการต่างประเทศมันเป็นหน้าตา เพราะไม่ใช่จัดตั้งตามโควตาของพรรคเท่านั้น ประการแรกจะต้องมีความรู้ในเรื่องการเมืองระหว่างประเทศ

² สัมภาษณ์ อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม, 19 กันยายน 2538.

³ สัมภาษณ์ มาร์ต บุนนาค, 18 กันยายน 2538.

⁴ สัมภาษณ์ คณิน บุญสุวรรณ, 22 สิงหาคม 2538.

⁵ สัมภาษณ์ เอนก ทับสุวรรณ, 18 กันยายน 2538.

⁶ สัมภาษณ์ มาร์ต บุนนาค.

จะต้องติดตามการเคลื่อนไหวการเมืองทั่วโลก และอย่างน้อยต้องพูดภาษา
ได้ดี ถ้าได้ภาษาหลายภาษายิ่งดี ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานต้องดีอยู่แล้ว..

ในขณะที่ นาย คณิน บุญสุวรรณ ได้แสดงทัศนะไว้ว่า⁷

...(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ) ต้องเป็นนักการทูต ต้องพูด
ภาษาเก่ง ต้องดำเนินวิถีกุศโลบายทางการทูตเก่ง ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ ต้องมี
ลักษณะของการแต่งตัว อุปนิสัยใจคอต่าง ๆ ...เป็นทูต...

ในเรื่องการเปิดโอกาสให้คนที่มิใช่ ส.ส. เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศสอดคล้องกับข้อมูลจากตารางที่ 4.2 ที่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นประชา
กรในการวิจัยโดยส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 67.1(แยกเป็น ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 61.4 ไม่เห็น
ด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 5.7) กับการที่ให้ผู้ที่มิใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี
ได้เพียงกระทรวงกลาโหมและกระทรวงการคลัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นอีกตำแหน่งหนึ่งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็น
ว่าถ้าหากไม่มีพรรคการเมืองร่วมรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยเป็นทหารมาก่อน การนำ
บุคคลภายนอกซึ่งเป็นทหารจะเป็นการดีกว่า ทั้งนี้เพราะสถาบันทหารมีความสำคัญเกี่ยวกับความ
มั่นคงของประเทศ จะให้คนที่ไม่รู้เรื่องกิจการทางทหารดูแล บางทีจิตสำนึกทางทหารอาจจะไม่
เพียงพอ⁸

อย่างไรก็ตามบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจะต้องมีคุณสมบัติ
ประการหนึ่ง คือ เข้าใจระบบการเมืองในระบอบรัฐสภาและเข้าใจความรู้สึกของประชาชนด้วย⁹

นอกจากนั้นแม้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่จะเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรของพรรคการเมืองมีคุณสมบัติและมีความพร้อมในการเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี แต่สิ่งที่

⁷ สัมภาษณ์ คณิน บุญสุวรรณ.

⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁹ เรื่องเดียวกัน.

ควรตระหนักประการหนึ่งก็คือ การผ่านงานในระดับล่าง ๆ มาก่อน เช่น งานระดับเลขานุการรัฐมนตรี ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานในฐานะรัฐมนตรีได้ดียิ่งขึ้น¹⁰

ดังนั้น จากภาพรวมทั้งหมดในเรื่องคุณสมบัติและความพร้อมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงสมควรให้ผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาเป็นรัฐมนตรีจะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยในประเด็นนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยเสียงข้างมากเห็นด้วยในประเด็นนี้

ความคิดเห็นในประเด็นของความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนหรือผู้ที่เป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

ตามระบอบการปกครองในระบบรัฐสภามีแนวความคิดหนึ่งก็คือ การที่ฝ่ายบริหารมาจากฝ่ายนิติบัญญัติ โดยฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะได้รับการเลือกสรรจากประชาชน เมื่อพรรคการเมืองใดได้รับการเลือกตั้งโดยมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด หรือการรวมตัวของพรรคการเมืองจนมีเสียงมากที่สุดในสภา พรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลจะทำการจัดตั้งรัฐบาล

การสรรหาบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี มักมีเสียงเรียกร้องจากสมาชิกของพรรคการเมืองที่ได้จัดตั้งรัฐบาลอยู่เสมอ ๆ ว่า ควรที่จะพิจารณาผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเสียก่อน เนื่องจากเป็นตัวแทนของประชาชนและการนำผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจะขาดความสง่างาม¹¹

ดังนั้นในประเด็นที่สองนี้จะเป็นการพิสูจน์สมมติฐานที่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าไม่ควรนำผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเพราะเห็นควรที่จะให้ผู้ที่เป็นตัวแทนของประชาชนเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีนั้นจริงหรือไม่ ดูรายละเอียดประเด็นนี้ได้ในหน้าถัดไป

¹⁰ สัมภาษณ์ เอก ทับสุวรรณ .

¹¹ วิภาค จัฟพรรณ, “จอตบายมติชน,” มติชน (11 กรกฎาคม 2538) : 3.

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นในประเด็นของความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชน หรือผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)										X̄	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
12	ส.ส. ส่วนใหญ่ยึดมติพรรคมากกว่าหลักการและเหตุผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน	9	6.4	52	37.1	31	22.1	41	29.3	7	5	3.11	1.06
16	บุคคลที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการทำงานสูง โดยไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้ง	7	5	39	27.9	19	13.6	61	43.6	14	10	2.743	1.12
17	การนำบุคคลที่มีได้เป็น ส.ส. ซึ่งมีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นรัฐมนตรีเป็นแนวทางที่ดีแนวทางหนึ่งที่ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ	2	1.4	22	15.7	29	20.7	70	50	17	2.1	2.443	0.95

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)										X̄	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
18	การเลือกตั้งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปกครองเพราะเป็นโอกาสที่ประชาชนจะได้เลือกตัวแทนมาทำหน้าที่บริหารประเทศ	3	2.1	-	-	2	1.4	70	50	65	46.4	4.386	0.73
19	หากบุคคลกลุ่มอื่น เช่นทหารและข้าราชการประจำ ต้องการเข้ามาบริหารประเทศควรเข้ามาสมัครรับเลือกตั้ง	3	2.1	1	0.7	1	0.7	71	50.7	64	45.7	4.371	0.74
20	การเลือกตั้งในปัจจุบันยังมิได้ทำให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพอาชีพมีผู้แทนที่แท้จริงในสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นจึงควรให้ผู้ที่มีได้เป็นผู้แทนราษฎรเป็นรัฐมนตรีได้	10	7.1	48	34.3	23	16.4	51	36.4	8	5.7	3.007	1.11

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)										— X	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
21	ไม่จำเป็นที่นักการเมืองผู้ใดได้รับการเลือกตั้งจากความเห็นชอบของประชาชนเท่านั้นที่ผู้ทราบความต้องการของประชาชน	3	2.1	23	16.4	28	20	78	55.7	8	5.7	2.536	0.91
22	ในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง รัฐมนตรีล้วนมาจาก ส.ส.	3	2.1	42	30	35	25	43	30.7	17	12.1	3.207	1.07
23	รัฐมนตรีที่มีได้เป็น ส.ส.ควรเข้ากระบวนการเลือกเป็นตัวแทนของประชาชน (เป็น ส.ส.) ก่อนจึงสามารถเป็นรัฐมนตรีได้	3	2.1	36	25.7	33	23.6	51	36.4	17	12.1	3.307	1.05
24	ส.ส.เท่านั้นที่สมควรได้รับตำแหน่งรัฐมนตรี	3	2.1	60	42.9	21	15	45	32.1	11	7.9	3.007	1.08
26	ถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยควรกำหนดให้รัฐมนตรีทุกคนมาจากการเลือกตั้ง	5	3.6	51	36.4	35	25	34	24.3	15	10.7	3.021	1.09

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)										— X	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
27	การให้บุคคลภายนอกที่มีใช้ส.ส.เป็นรัฐมนตรีได้ต้องถือว่าเป็นมาตรการชั่วคราว	1	0.7	37	26.4	13	9.3	78	55.7	11	7.9	3.436	0.99
28	การให้บุคคลภายนอกที่มีใช้ส.ส.เป็นรัฐมนตรีได้ถือว่าเป็นการเหยียดหยามรัฐสภา	20	14.3	78	55.7	31	22.1	9	6.4	2	1.4	2.25	0.43
29	ส.ส.ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแม้ตนจะมีความเห็นว่าควรให้ผู้ที่ เป็น ส.ส.ได้เข้ามาเป็นรัฐมนตรีแต่ หากกรรมการบริหารพรรคเห็นสมควรเสนอชื่อผู้ที่มีได้เป็น ส.ส.เข้ามาเป็นรัฐมนตรีส.ส. สังกัดพรรคการเมืองนั้นก็ต้องยอมรับมติดังกล่าว	2	1.4	28	20	21	15	80	57.1	9	6.4	2.529	0.93

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)										$\bar{X}$	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
30	รัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง ของประชาชนและรัฐมนตรีที่มี ได้มาจากการเลือกตั้งมิได้มี ความแตกต่างกันในเรื่องการรู้ จักบทบาทหน้าที่ในการทำงาน ของตน	7	5	36	25.7	36	25.7	58	41.4	3	2.1	2.9	0.98
31	รัฐมนตรีที่มีได้เป็น ส.ส.ทำงาน ได้ดีกว่ารัฐมนตรีที่เป็น ส.ส.	23	16.4	54	38.6	59	42.1	3	2.1	1	0.7	3.70	0.80
32	รัฐมนตรีที่มีได้มาจากการเลือก ตั้งย่อมมีประสิทธิภาพในการ บริหารงานน้อยกว่ารัฐมนตรีที่ มาจากการเลือกตั้ง	8	5.7	45	32.1	75	53.6	11	7.9	1	0.7	2.66	0.74

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)										— X	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
33	สื่อมวลชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของรัฐมนตรีที่มาจาก ส.ส.และรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจาก ส.ส.โดยมีประสิทธิภาพที่ไม่แตกต่างกัน	--	--	7	5	39	27.9	77	55	17	12.1	2.26	0.73
34	ส.ส.ควรดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมากกว่าผู้มีได้เป็น ส.ส. เพราะเป็นตัวแทนของประชาชน	2	1.4	15	10.7	8	5.7	84	60	31	22.1	3.91	0.91

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4.3 สามารถวิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเรื่อง การที่ไม่เห็นด้วยในกรณีบุคคลภายนอกที่มีได้ ส.ส. เข้ามาเป็นรัฐมนตรี เพราะต้องการให้ตัวแทน ประชาชน (เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีได้ตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.4 แยกเป็น เห็นด้วย ร้อยละ 50 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 46.4) ยังเห็นถึงความจำเป็นของการเลือกตั้งอันเป็นกระบวนการในการสรรหาตัวแทนเข้ามาดำเนินการทางการเมือง ตลอดทั้งยังมีความเห็นเป็นไปในทางเดียวกัน เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.4 แยกเป็น เห็นด้วย ร้อยละ 50.7 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 45.7) เห็นว่า หากบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นข้าราชการประจำหรือทหารต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ประเทศสมควรลงสมัครรับเลือกตั้ง

ที่มาของรัฐมนตรีผู้ทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 42.8 แยกเป็น เห็นด้วย ร้อยละ 30.7 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 12.1) เห็นว่าใน ระบบการปกครองในระบบประชาธิปไตย โดยแท้จริงรัฐมนตรีมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างไรก็ดีตามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียงข้างมาก (ร้อยละ 40 แยกเป็น ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 36.4 เห็นด้วย ร้อยละ 3.6) เห็นว่าประเทศไทยยังไม่ควรที่กำหนดให้รัฐมนตรีทุกคนต้องเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.1 แยกเป็น เห็นด้วย ร้อยละ 50 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 12.1) เห็นว่า การนำบุคคลที่ความรู้ความสามารถ เข้ามาเป็นรัฐมนตรีก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ แต่สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรเสียงข้างมาก (ร้อยละ 48.5 แยกเป็น เห็นด้วย ร้อยละ 36.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 12.1) เห็นว่าบุคคลที่มีชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรเน้นเข้ากระบวนการเลือกตั้งเป็นตัวแทน ประชาชนก่อนจึงสามารถเป็นรัฐมนตรีได้ เช่นเดียวกับหลายประเทศที่ใช้ระบบการปกครองใน ระบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาแบบอังกฤษ

ตลอดทั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนมาก (ร้อยละ 63.6 แยกเป็น เห็นด้วย ร้อยละ 55.7 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 7.9) มีความเห็นว่า การนำบุคคลภายนอกที่มีได้เป็นสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร เข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีได้นั้นถือว่าเป็นมาตรการชั่วคราว และร้อยละ 70 แยกเป็นไม่เห็นด้วย ร้อยละ 55.7 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 14.3 ของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรก็เห็นว่า การนำบุคคลภายนอกที่มีชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐ มนตรี มิใช่เป็นการเหยียดหยามรัฐสภาแต่อย่างใด

ในประเด็นเรื่อง การบริหารงานระหว่างรัฐมนตรีที่มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐมนตรีที่มีได้มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.5 แยกเป็น เห็นด้วย ร้อยละ 41.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 21) เห็นว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน ส่วนในเรื่องประสิทธิภาพในการทำงานนั้น โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.6) ไม่แน่ใจว่า รัฐมนตรีที่มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรีที่มีได้มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีความแตกต่างกันหรือไม่ในเรื่องประสิทธิภาพในการทำงานนั้น

โดยเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย(ร้อยละ 82.1 แยกเป็นเห็นด้วยร้อยละ 60 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 22.1) เห็นพ้องว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมากกว่าผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะเป็นตัวแทนประชาชน

จากการศึกษาความคิดเห็นในประเด็นนี้มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ อัตราส่วนร้อยละของประชากรกลุ่มเป้าหมายจะมีอยู่สูงในความเห็นด้วยในหลักการเรื่องความต้องการนำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นตัวแทนประชาชนเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมากกว่าผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่หากเป็นคำถามในภาคปฏิบัติเมื่อเอาปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ความเห็นด้วยต่อประเด็นนี้จะมีน้ำหนักน้อยลงนั้น รวมถึงการตอบไม่แน่ใจมีมากขึ้น อาจเป็นเพราะประชากรกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 70.7 ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี จึงทำให้เกิดความไม่แน่ใจในข้อคำถามซึ่งสอบถามความรู้สึกที่มีความสัมพันธ์กับการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี นอกจากนี้ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามอาจเข้าใจดีว่าการห้ามไม่ให้ผู้ที่มีได้เป็นผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอาจกระทำมิได้ ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดของพรรคการเมืองอยู่หลายประการ

อย่างไรก็ตามโดยสรุปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าสมควรให้ผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมากกว่าบุคคลที่มีได้เป็น ส.ส. เพราะต้องการให้ตัวแทนประชาชนเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

ในประเด็นการที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชน (เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) ผู้ที่มีประสบการณ์ในทางการเมืองหลายท่านเห็นด้วยในเรื่องการให้ตัวแทนประชาชนเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี โดย นายมารุต บุณนาค แสดงทัศนะว่า¹²

...คนที่เป็นรัฐมนตรีและเป็น ส.ส. นั้น พูดได้เต็มปาก ส.ส. พูดจาในสภา ก็ยังให้เกียรติในฐานะ ส.ส. ด้วยกัน...

นายแพทย์ อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม กล่าวสนับสนุนการให้ตัวแทนประชาชน (เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีโดยกล่าวไว้ว่า

...ถ้าเราเรียกระบอบประชาธิปไตยแบบนี้ เราอิงแบบอังกฤษ...ถ้าอิงแบบอังกฤษก็ต้องเป็นตัวแทนประชาชน ถ้าคุณอยากมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศในการเมืองในระบอบนี้ คุณต้องเอาตัวให้ประชาชนเลือกชักรับก็ต้องผ่านการทดสอบเสียก่อน...ทำไมยังต้องกำหนดให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง...¹³

ทั้งหมดนั้น คือ ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชน(เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร)เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมากกว่าบุคคลที่มีไม่ใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นของการเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรี

โดยพื้นฐานของระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ฝ่ายบริหารซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินมาจากฝ่ายนิติบัญญัติ และจากการที่ฝ่ายนิติบัญญัติในระบบการเมืองของไทยนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในสังกัดพรรคร่วมรัฐบาลที่มีเสียงข้างมากในสภา และมีอำนาจในการบริหารประเทศก็ย่อมจะมีโอกาสในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

¹² สัมภาษณ์ มารุต บุณนาค.

¹³ สัมภาษณ์ อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม.

จากการที่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีร่วมคณะรัฐบาลย่อมมีโอกาสในการได้รับสิทธิและผลประโยชน์ต่าง ๆ มากมาย¹⁴ ดังนั้น ย่อมถือได้ว่าตำแหน่งรัฐมนตรีคือเป้าหมายสูงสุดของอาชีพนักการเมือง¹⁵ และ ในช่วงระยะเวลาที่มีการจัดตั้งรัฐบาลหรือระยะการสรรหาตัวรัฐมนตรีของพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคร่วมรัฐบาลโดยส่วนใหญ่มักจะให้ทางพรรคของตนเลือกสรรบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามจำนวนที่พรรคตนได้รับ โดยให้สรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมากกว่าจะให้ผู้ที่มิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรืออาจกล่าวได้ว่า ไม่ยอมรับการนำบุคคลภายนอกที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ดังนั้นในประเด็นสุดท้ายจะเป็นพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการนำบุคคลภายนอกที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเพราะว่า การเข้ามาเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรีนั้นมีความเป็นจริงหรือไม่ ดูรายละเอียดการวิจัยในประเด็นนี้ได้ในหน้าต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁴ คณิน บุญสุวรรณ, “รัฐมนตรีเมืองไทย,” ในรัฐมนตรีเมืองไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อิมเมจ, 2526), หน้า 1-28.

¹⁵ ลิขิต อีร์เวคิน, “การคัดตัวรัฐมนตรี,” มติชน (14 ตุลาคม 2538) : 20.

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นของการเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรี

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)					— X	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน %	ไม่เห็นด้วย จำนวน %	ไม่แน่ใจ จำนวน %	เห็นด้วย จำนวน %	เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน %		
13	การจัดสรรตำแหน่งรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องพิจารณาจากผู้ที่เป็น ส.ส. ก่อนเสมอไป	19 13.6	44 31.4	17 12.1	51 36.4	9 6.4	3.09	1.217
35	ตำแหน่งรัฐมนตรีเหมาะสมสำหรับบุคคลบางกลุ่มหรือบางคน (ส.ส.) เท่านั้นบุคคลทั่วไป (ไม่ได้เป็น ส.ส.) ไม่มีความสามารถพอที่จะรับผิดชอบงานเหล่านี้ได้	15 10.7	77 55	42 30	5 3.6	1 0.7	2.29	0.732
36	ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับแนวความคิดที่ว่าหาก ส.ส.คนใดเป็นรัฐมนตรีควรจะต้องขาดจากการเป็น ส.ส. เพื่อป้องกันมิให้นักการเมืองเข้ามาครอบงำผลประโยชน์เพื่อตนเอง	19 13.6	92 65.7	10 7.1	11 7.9	8 5.7	3.74	0.986

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็น (%)										X	S.D.
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย		เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
37	ส.ส.ส่วนใหญ่เชื่อว่าหากที่ได้เป็น ส.ส.แล้วได้เป็นรัฐมนตรีจะเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล	4	2.9	19	13.6	29	20.7	77	55	11	7.9	3.51	0.93
38	การที่ ส.ส. ต้องการเข้ามาเป็นรัฐมนตรีมิใช่เพื่อเรียนรู้งานด้านนโยบายในระดับชาติ	4	2.9	29	20.7	20	14.3	70	50	17	12.1	2.52	1.04
39	ส.ส.เมื่อได้รับการเลือกตั้งอยากเข้ามาเป็นรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามนโยบายที่แถลงไว้กับผู้เลือกตั้งในเขตตน	2	1.4	11	7.9	14	10	80	57.1	33	23.6	3.94	0.88
40	การนำผู้ที่มิได้เป็น ส.ส.มาเป็นรัฐมนตรีเป็นการปิดโอกาสสำหรับผู้แทนราษฎรที่จะเข้ามาเป็นรัฐมนตรี	2	1.4	44	31.4	30	21.4	55	39.3	9	6.4	3.18	0.10

จากตารางที่ 4.4 สามารถวิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องการไม่เห็นด้วยในการนำบุคคลภายนอกที่มีชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเพราะการเข้ามาเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรีได้ตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ โดยเสียงข้างมาก (ร้อยละ 45 แยกเป็นไม่เห็นด้วย ร้อยละ 31.4 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 13.6) ไม่เห็นด้วยกับการที่การจัดสรรตำแหน่งรัฐมนตรีที่ไม่จำเป็นต้องพิจารณาจากผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนเสมอไป อย่างไรก็ตามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.7 แยกเป็น ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 55 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 10.7) ไม่เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งที่เหมาะสมเฉพาะผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นที่สามารถรับผิดชอบงานเหล่านี้ได้

ประเด็นการแยกตำแหน่งรัฐมนตรีออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีนั้นจะต้องขาดจากกรณีสมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยเสียงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.3 แยกเป็นไม่เห็นด้วย ร้อยละ 65.7 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 13.6) ไม่เห็นด้วยต่อประเด็นนี้

ตำแหน่งรัฐมนตรีในความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.9 แยกเป็นเห็นด้วย ร้อยละ 55 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 7.9) เห็นว่าหากให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีถือได้ว่าเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล นอกจากนั้น ยังมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.7 แยกเป็น เห็นด้วย ร้อยละ 57.1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 23.6) กับการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อได้รับการเลือกตั้งอยากเข้ามาเป็นรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามนโยบายที่แถลงไว้กับผู้เลือกตั้งในเขตตน อย่างไรก็ตามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.5 แยกเป็นเห็นด้วย ร้อยละ 50 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 12.1) มีความเห็นด้วยกับการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการเข้ามาเป็นรัฐมนตรีมิใช่เพื่อเรียนรู้งานด้านนโยบายระดับชาติ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้โดยเสียงข้างมาก (ร้อยละ 45.7 แยกเป็นเห็นด้วย ร้อยละ 39.3 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 6.4) เห็นว่า การนำผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาเป็นรัฐมนตรีเป็นการปิดโอกาสสำหรับผู้แทนราษฎรที่จะเข้ามาเป็นรัฐมนตรี

ในประเด็นเรื่องการเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรีนั้นได้มีผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมือง แสดงทัศนะไว้โดย นาย เอนก ทับสุวรรณ กล่าวไว้ว่า¹⁶

...ทุกคน (นักการเมือง) กะว่าขอให้มาเป็น ส.ส. ก่อน แล้วบางคนก็คิดว่า เออ เราอยู่ในนี้ พรรคเราก็ได้จัดตั้งรัฐบาล เราก็เป็นผู้แทนมาหลายสมัย ความสามารถเราก็พอมี...(เราก็น่าได้รับตำแหน่งรัฐมนตรี)...”

การที่นักการเมืองโดยส่วนมากเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อที่จะต้องการเข้ามาเป็นรัฐมนตรี นายแพทย์ อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า¹⁷

...ผมคิดว่าเป็นความจริง เหมือนกับว่านักข่าวเข้ามาเป็นนักข่าวหน้าใหม่ก็ต้องออกสนาม เป็นนักข่าวฝึกงานบรรจุแล้ว ก็ออกภาคสนาม และต่อไปพอออกภาคสนามซักปีสองปี ก็อยากเข้าไปเป็น copywriter เข้าไปนั่งในกอง บ.ก. ช่างในแล้ว และทุกคนก็นับว่าซักวันหนึ่งฉันก็ต้องเป็น บ.ก. บ้าง...
...คนเราก็ต้องเขยิบขึ้นนี้เป็นธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์ถ้าเขามีความรู้ความสามารถ คนที่มาเป็น ส.ส.เนี่ย ผมเชื่อว่าอาจจะไม่ทุกคน แต่ส่วนใหญ่ที่เดียวคิดว่าเขามีความสามารถพอ หนึ่งเพราะผ่านการเลือกตั้ง ถ้าเขามีโอกาสเขาก็อยากเป็นผู้บริหารบ้าง เพื่อใช้ความรู้ความสามารถ...

ส่วน นาย มารุต บุณาค ให้ทัศนะในเรื่องนี้โดยมีมุมมองเช่นเดียวกับความคิดเห็นของ นายแพทย์ อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม ที่ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่า คนในพรรคของตนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความรู้ความสามารถพอสำหรับการบริหารงานในตำแหน่งรัฐมนตรี โดย นายมารุต บุณาค ได้กล่าวว่า¹⁸

(การไม่ยอมรับบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาเป็นรัฐมนตรี) ...เขาอาจจะเห็นว่าพรรคเขามีคนที่มีความรู้ความสามารถก็ได้ ในประการที่หนึ่ง ประการที่สองอาจจะมิได้สำหรับบางพรรค

¹⁶ สัมภาษณ์ เอนก ทับสุวรรณ.

¹⁷ สัมภาษณ์ อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม.

¹⁸ สัมภาษณ์ มารุต บุณาค.

(การที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่ออยากเป็นรัฐมนตรี) เขาถือว่า
คนของเขาก็ทำงานได้...

นั่นคือ ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อประเด็นที่ไม่เห็นด้วยกับการนำ
บุคคลภายนอกเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เนื่องจาก เป็นผู้แทนราษฎรเพื่อต้องการเป็นรัฐมนตรี
เมื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาวิเคราะห์พบว่าในประเด็นนี้นั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเห็น
ด้วยโดยเสียงข้างมาก

ผลการวิจัยในเรื่องความสัมพันธ์ในประเด็นของสถานภาพของประชากรในการวิจัย(พรรคการเมืองที่สังกัด) กับทัศนคติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อปัญหาการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เมื่อพิจารณาในเรื่องสถานภาพของประชากรในการวิจัย
เนื่องจากแบบสอบถามที่ส่งกลับมา ประชากรในการวิจัยมิได้ระบุถึงสถานภาพของผู้ตอบครบทุก
ท่าน เว้นแต่ในประเด็นพรรคการเมืองที่สังกัด ดังนั้น ในหัวข้อนี้จะหาความสัมพันธ์ระหว่างพรรค
การเมืองที่สังกัดกับทัศนคติต่อปัญหาการนำบุคคลภายนอกมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งจะแบ่ง
ออกเป็น 3 ส่วนตามสมมติฐาน คือ

1.ความคิดเห็นในประเด็นคุณสมบัติและความพร้อมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน
พรรคต่อการเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

2.ความคิดเห็นในประเด็นของความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนหรือผู้
ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

3.ความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในประเด็นของการเป็นผู้แทนราษฎร
เพื่อเป็นรัฐมนตรี

โดยจะกำหนดให้ตัวแปรพรรคการเมืองที่สังกัดซึ่งแบ่งได้เป็น 8 กลุ่ม คือ ประ
ชาธิปัตย์,ชาติไทย,ชาติพัฒนา,ความหวังใหม่,เอกภาพ,พลังธรรม,เสรีธรรม เป็นตัวแปรอิสระ
ทัศนคติหรือความคิดเห็นเป็นตัวแปรตาม และหาความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองโดยใช้ค่า
Chi-square และ หาความเข้มข้นของความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองโดยใช้ค่า Cramer' s V

การหาความสัมพันธ์เมื่อคำนวณโดยใช้ค่า Chi-Square มีหลักอยู่ว่าตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณจะสัมพันธ์กันก็ต่อเมื่อ ค่า Chi-Square ที่คำนวณได้จะต้องมากกว่า ค่า Chi-Square ที่ได้จากตารางสถิติ

เมื่อนำตัวแปรในเรื่องทัศนคติทั้งสามประเด็นกับตัวแปรพรรคการเมืองที่สังกัดมาคำนวณหาความสัมพันธ์กันโดยใช้ค่า Chi-Square พบว่ามีทัศนคติอยู่หนึ่งส่วนที่มีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองที่สังกัด ได้แก่ ความคิดเห็นในเรื่องการไม่สมควรให้บุคคลภายนอกที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เนื่องจากมีความเชื่อที่ต้องการให้ตัวแทนประชาชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นในประเด็นความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนหรือผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

พรรคการเมืองที่สังกัด	ทัศนคติ			รวม	จำนวน
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย		
พรรคประชาธิปัตย์	84.9	6.1	9.1	100	33
พรรคชาติไทย	72	12	16	100	25
พรรคชาติพัฒนา	95.5	--	4.5	100	22
พรรคความหวังใหม่	80	--	20	100	20
พรรคเอกภาพ	50	33.3	16.7	100	6
พรรคพลังธรรม	88.3	5.9	5.9	100	17
พรรคเสรีธรรม	80	--	20	100	5
พรรคกิจสังคม	100	--	--	100	12
รวม	6174	57.3	125.5	800	140

$$X^2 = 46.7927 \quad df = 28 \quad V = 0.29$$

$$X^2 \text{ ที่ } .05 = 41.337$$

จะเห็นว่าพรรคการเมืองที่สังกัดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นประชากรในการวิจัยมีผลต่อทัศนคติหรือความคิดเห็นในเรื่องการเห็นว่าไม่สมควรให้บุคคลภายนอกที่มีใช้สมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเนื่องจากมีความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนหรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าทัศนคติหรือความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับการนำบุคคลภายนอกที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจากประเด็นเรื่องความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนหรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจะมีความคิดเห็นเป็นอย่างไรย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับพรรคการเมืองที่สังกัดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกศึกษานี้ด้วย และ เมื่อพิจารณาจาก ค่า Cramer's V ที่จะเป็นตัวบอกถึงความเข้มข้นของความสัมพันธ์นั้น จากค่าที่คำนวณได้ คือ $V = 0.29$ นั้นแสดงว่าตัวแปรความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับการนำบุคคลภายนอกที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจากประเด็นเรื่องความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนหรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี กับตัวแปร พรรคการเมืองที่สังกัดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (moderate association)

สรุป

เป้าหมายสำคัญในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยทัศนคติ หรือความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีต่อการนำบุคคลภายนอก ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี จากการศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามตามสมมติฐานมีประเด็นสำคัญ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันมีความคิดเห็นที่ไม่สมควรนำบุคคลภายนอกที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคมีคุณสมบัติมีความพร้อมที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า แม้ว่าพรรคการเมืองไทยมักจะพิจารณาบุคคลที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยใช้ปัจจัยด้านฐานะคะแนนเสียงเป็นเกณฑ์หลัก ส่วนปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความรู้ความสามารถและระดับการศึกษาเป็นปัจจัยรอง แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ก็ยอมรับว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองหลายท่านมีความสามารถที่จะดำรงตำแหน่ง

รัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ยอมรับกับความคิดที่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคมีคุณสมบัติ และความพร้อมที่จะเป็นรัฐมนตรีจึงสมควรให้ผู้ที่มิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาเป็นรัฐมนตรี โดยมีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 45 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 14.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 40.7

ส่วนจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด 4 ท่าน พบว่า 3 ท่านมีความเห็นว่าหากพรรคการเมืองไม่สามารถสรรหาบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในกระทรวงต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมโดย เฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง, กระทรวงการต่างประเทศ และ กระทรวงกลาโหม ก็ควรที่จะนำบุคคลภายนอกที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีความรู้ความสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ส่วนอีกหนึ่งท่านเห็นว่าควรที่จะนำบุคคลภายนอกที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาเป็นที่ปรึกษาที่น่าจะเพียงพอ

เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกันพบว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันมีความคิดเห็นว่าจะไม่สมควรนำบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเชื่อว่าควรที่จะให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชน(เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร)เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ แม้จะเห็นว่า การนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจะเป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นส่วนช่วยทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยทั่วไปก็เห็นว่า การที่นำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีได้นั้นเป็นเพียงมาตรการชั่วคราว เพราะเห็นว่าในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีล้วนมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในประเด็นนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ก็เห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมควรดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมากกว่าผู้ที่มิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากเป็นตัวแทนประชาชน โดยมีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 82.1 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 5.7 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 12.1

ส่วนจากการสัมภาษณ์ทั้ง 4 ท่าน มีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าควรที่จะให้ตัวแทนประชาชนหรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมากกว่าการนำบุคคลภายนอกที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

ในประเด็นนี้ เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกันพบว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันมีความเห็นว่าไม่สมควรนำบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เนื่องจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นรัฐมนตรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่ เห็นว่ามีได้มีเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นที่เหมาะสมและสามารถรับผิดชอบงานในตำแหน่งรัฐมนตรีได้ อย่างไรก็ตาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดสรรตำแหน่งรัฐมนตรีของพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลจะต้องพิจารณาจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อน จากเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่เห็นด้วยกับการแยกการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกจากการเป็นรัฐมนตรี โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดที่ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีจะต้องขาดสมาชิกภาพในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนมากเห็นว่าตำแหน่งรัฐมนตรีเมื่อได้เข้าดำรงตำแหน่งแล้วจะถือได้ว่าเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยเสียงส่วนใหญ่ ก็ได้ยอมรับว่าเมื่อได้รับตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็อยากเข้ามาเป็นรัฐมนตรีเพื่อจะได้เข้ามาดำเนินการตามนโยบายที่แถลงไว้กับผู้เลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยส่วนใหญ่เห็นว่า การนำผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาเป็นรัฐมนตรีเป็นการปิดโอกาสสำหรับผู้แทนราษฎรที่จะเข้ามาเป็นรัฐมนตรี โดยมีผู้สนับสนุนร้อยละ 45.7 ไม่แน่ใจ 21.4 ไม่เห็นด้วย 32.8

ส่วนจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด 4 ท่าน 3 ท่านมีความเห็นด้วยโดยให้เหตุผลว่า เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการความก้าวหน้า และ เหตุผลที่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าตนก็มีความรู้ความสามารถในการดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี ส่วนอีกท่านหนึ่งมีความเห็นว่านักการเมืองมีความต้องการที่จะเข้ามาเป็นผู้แทนราษฎรก่อน ในเมื่อพรรคการเมืองที่สังกัดได้ร่วมรัฐบาล และตนเองก็มีความรู้ความสามารถก็ควรที่จะมีโอกาสดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

ดังนั้นในประเด็นนี้ เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกันพบว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน

ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติหรือความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นปัญหาการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสภาพภาพ(พรรคการเมืองที่สังกัด)กับตัวแปรความคิดเห็นในเรื่องการนำบุคคลภายนอกเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีทั้งสามประเด็นโดยคำนวณด้วย ค่า Chi-Square และหาความเข้มข้นของความสัมพันธ์โดยใช้ ค่า Cramer's V เมื่อนำค่า Chi-Square ที่ได้มาเทียบกับค่า Chi-Square จากตารางสถิติพบว่า มีอยู่หนึ่งประเด็นที่ค่า Chi-Square ที่คำนวณได้มากกว่าค่า Chi - Square ในตารางสถิติ ได้แก่ ความคิดเห็นในเรื่องการไม่สมควรให้บุคคลภายนอกที่มีใช้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เนื่องจากมีความเชื่อที่ต้องการให้ตัวแทนประชาชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี (ดูตารางที่ 4.5) อันเป็นการแสดงว่าทัศนคติหรือความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับการนำบุคคลภายนอกที่มีใช้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจากประเด็นเรื่องความเชื่อที่ต้องการให้ผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนหรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจะมีความคิดเห็นเป็นอย่างไรย่อมมีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองที่สังกัดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกศึกษา และ เมื่อพิจารณาความเข้มข้นของความสัมพันธ์ ได้ค่าดังนี้ $V = 0.29$ ซึ่งแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (moderate association)

โดยสรุป การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกประการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย